

پیش‌نیازهای دادوستد برخط فلزات گران‌بها

تبعات خرید و فروش آنلاین طلا

نیز با تغییر مواجه شده است. امر سرمایه‌گذاری نیز از این موضوع مستثنی نیست اما به هر حال خرید و فروش طلا الزاماتی دارد تا بتواند آن اعتمادسازی را به‌وجود آورد. «او افزود: «اخذ تضامین لازم برای داد و ستد برخط فلزات گران‌بها از جمله طلا اهمیت بسزایی برخوردار است. اگر چنین موضوعی وجود نداشته باشد، ریسک سرمایه‌گذاری را به‌شدت با افزایش همراه می‌سازد. بنابراین بانک مرکزی و وزارت صمت به‌عنوان متولیان این حوزه باید قوانین مدون و به‌روز را به تصویب برسانند.»

محمدولی ادامه داد: «به نظر می‌رسد هنوز بسترهای لازم برای این کار ایجاد نشده و از این مسئله قدری فاصله داریم اما ضرورت به کارگیری فناوری با توجه به نیازی که در این زمینه وجود دارد، به‌شدت حس می‌شود. باید در اسرع وقت سیاست‌گذاری مناسب در حوزه دادوستدهای برخط طلا صورت پذیرد.»

او با تأکید بر اینکه به منظور جلوگیری از هرگونه کلاهبرداری باید بازدارندگی لازم به وجود آید، یادآور شد: «با توجه به اختیاراتی که نهادهای مربوطه در این زمینه از آن برخوردارند، می‌توانند به خوبی زیرساخت‌های قانونی را به وجود آورند تا مردم آسیب نبینند.»

آینده قیمت جهانی طلا

این کارشناس بازار طلا و جواهر در مورد پیش‌بینی آینده طلا در بازارهای جهانی توضیح داد: «با توجه به جهش قیمتی طلا در چند وقت اخیر، به اعتقاد من، اونس تا پایان سال در محدوده سه هزار دلاری قرار خواهد گرفت؛ چراکه تقاضای جهانی برای طلا روبه افزایش است.» او با اشاره به اینکه استخراج طلا این‌روژه با محدودیت روبه‌روست، اضافه کرد: «با توجه به اینکه طلایک ماده معدنی به حساب می‌آید که استخراج آن محدودیت دارد، به‌نوعی میزان ذخایر طلا در حال اتمام است. اگر کل ذخایر طلا در دنیا را ۱۰۰ واحد درنظر بگیریم، بیش از ۹۰ درصد آن استخراج شده است.»

محمدولی گفت: «از سوی دیگر مابقی ذخایری که فراوری نشده، در عمق بسیار زیادی در زمین قرار دارد که استخراج آن بسیار سخت و پرهزینه خواهد بود. همین موضوع بهای اونس جهانی را با افزایش بیشتری روبه‌رو می‌کند. با توجه به چنین وضعیتی این فلز گران‌بها در ماه‌های آینده قیمت‌ها بالاتری را به ثبت خواهد رساند.»

طلا، سازمان‌های مختلفی نقش دارند که اکنون وزارت صمت، بانک مرکزی و چند نهاد دیگر کار می‌کنند و با مواردی که با آیین‌نامه‌ها هم‌خوانی نداشته باشد، برخورد صورت می‌گیرد.»

نوش‌آفرین واقعی افزود: «به تدریج با پلتفرم‌ها و سایت‌هایی که ضوابط را رعایت نکرده بودند، برخورد شد. در این راستا سرویس دهی دو پلتفرم فروش طلا متوقف شد. اتحادیه طلا اعلام کرده، برخی سایت‌ها طلای تقلبی و کم‌عیار فروخته‌اند. این‌درحالی است که بانک مرکزی درباره اصنافی که باید در این حوزه اعلام نظر کنند، کمترین نقش را دارد.»

واقفی ادامه داد: «بانک مرکزی به دادستانی نامه زده و پیگیری‌های لازم صورت گرفته است. طی دو هفته گذشته سامان‌دهی این پلتفرم‌ها به‌طور جدی انجام و موارد خلاف به‌زودی جمع‌آوری می‌شوند.»

لزوم ایجاد زیرساخت‌ها

عباد محمدولی، کارشناس بازار طلا و جواهر در گفت‌وگو با «آتی‌نو» با اشاره به اینکه باید زیرساخت‌ها و بسترهای لازم برای فروش آنلاین طلا فراهم آید، بیان کرد: «طبعاً با پیشرفت ارتباطات و فناوری، همه شئون و ابعاد زندگی

عامل سپرده شود تا ضمانتی برای معاملات باشد. البته طرح سند با کس وزارت صمت با عنوان اولین سکوی هوشمند معاملات فلزات گران‌بها، عمل‌برای جلوگیری از خالی فروشی این فلزات در فضای مجازی و اعمال نظارت‌های ثانویه و بیشتر در این بازار رونمایی شده بود. ظاهراً این سامانه نتوانسته رضایت بانک مرکزی را جلب کند و به همین دلیل بانک مرکزی بر ضرورت ذخیره طلای فروخته شده در بانک‌ها تأکید کرده است. بررسی‌ها نشان می‌دهد علاوه بر فعالیت ۹ پلتفرم در حوزه خرید آنلاین طلای آب‌شده، چهار پلتفرم در حوزه تعداد فروش آنلاین طلای تزیینی فعالیت می‌کنند. ۱۳ صندوق بورسی در حوزه طلا فعال بوده و همچنین چندین بانک و پلتفرم وام طلا به مشتریان ارائه می‌دهند. کارشناسان معتقدند به لحاظ امنیت، صندوق‌های بورسی بالاترین امنیت را در بین روش‌های مختلف خرید آنلاین طلا دارند.

توقف فعالیت دو سایت خرید و فروش طلا

از سوی دیگر معاون بانک مرکزی از ورود دادستانی به حوزه سامان‌دهی پلتفرم‌های خرید آنلاین طلا خبر داد و در خصوص گسترش پلتفرم‌های فروش آنلاین طلا و قانونی بودن فعالیت آن‌ها، گفت: «در زمینه فعالیت پلتفرم‌های

گزارش

هم‌زمان با افزایش قیمت طلا در داخل، تحت تأثیر پرواز نرخ جهانی اونس، بازار خرید و فروش طلای آنلاین نیز داغ شده است. هرچند این کار ریسک‌هایی به همراه دارد اما آن‌طور که رئیس کمیسیون طلا، جواهر و نقره اتاق اصناف ایران اعلام کرده، فروش مصنوعات طلا و جواهر در بستر فضای مجازی منعی ندارد، با وجود این باید ضوابط فروش آنلاین طلای آب شده تدوین شود.

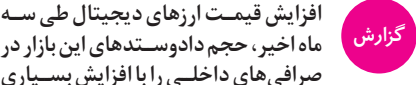
کیومرث امیریان، در این زمینه گفت: «در حال حاضر فروش طلای آب شده به‌صورت آنلاین با ایراداتی همراه است که ضرورت دارد برخی اصلاحات در این زمینه صورت پذیرد. بنابراین کمیته‌های مشترکی با مشارکت دستگاه‌های ذی‌ربط برای تدوین این ضوابط تشکیل شده و موضوع در حال بررسی است که در ادامه در این‌باره اعلام نظر خواهد شد.»

رئیس کمیسیون طلا، جواهر و نقره اتاق اصناف ایران با اشاره به برخی تصورات نادرست مبنی بر ممنوعیت فروش طلا در فضای مجازی افزود: «فروش مصنوعات طلا و جواهر در فضای مجازی به هر مقداری که باشد منعی ندارد و افراد صاحب پروانه کسب می‌توانند به‌صورت آنلاین خرید و فروش خود را انجام دهند. مردم نیز با اطمینان خاطر از فروشگاه‌هایی که پروانه کسب خود را از اتحادیه دریافت کرده‌اند مصنوعات طلا و جواهر مورد نظر خود را از طریق فضای جازی خرید و دریافت می‌کنند.»

مهم‌ترین ریسک فروش برخط طلا

به گفته رئیس مرکز توسعه تجارت الکترونیکی وزارت صمت، بر اساس اعلام بانک مرکزی طلای فروخته شده به‌صورت آنلاین باید موجود باشد و در بانک ذخیره شود. امین کلاهدوزان افزود: «مهم‌ترین ریسک در فروش طلا، خالی‌فروشی است. یعنی کسب‌وکار پول را از مشتری دریافت می‌کند اما طلا را در اختیار ندارد. بر اساس نامه اخیر بانک مرکزی، که مورد حمایت مرکز تتا هم هست، طلای فروخته‌شده باید موجود باشد و در بانک ذخیره شود.»

بنابراین حداقل شرط فعالیت این پلتفرم‌ها ذخیره‌سازی طلا در بانک عامل است. درگام اول باید طلا در بانک

افزایش قیمت ارزهای دیجیتال طی سه ماه اخیر، حجم دادوستدهای این بازار در صرافی‌های داخلی را با افزایش بسیاری زیادی روبه‌رو ساخته، به‌طوری که رئیس کل بانک مرکزی با ارائه آماری از گردش مالی صرافی‌های رمزارز در کشور گفت: «با محوریت ۲۱۸ کارگزار در کشور ماهانه ۱۰ میلیون تراکنش رمزارز به ارز ۳۵ هزار میلیارد تومان رقم می‌خورد.»

محمدرضا فرزین افزود: «چون تحریم هستیم، این مسئله باعث می‌شود از این ابزار در تجارت بین‌المللی استفاده بیشتری کنیم. از سویی در برخی قوانین جدید بانک مرکزی به تدوین مقررات رمز پول‌ها توسط بانک مرکزی اشاره شده است.»

اونهادهای امین را بحث مهمی در این حوزه دانست و ادامه داد: «مقررات نهاد امین حتماً باید تدوین شود که تعیین کند نظارت بر کارگزاران رمزارز چگونه باشد؟»

فرزین با اشاره به لزوم تهیه مقررات در حوزه رمزارزها، بیان کرد: «اگر به این حوزه ورود نکنیم در مدیریت پول در بانک مرکزی به مشکل می‌خوریم. در این رابطه، جلسات خوبی طی شش ماه گذشته برگزار شد. همچنین دستگاه‌های مختلف می‌بایست در حوزه‌های مختلف ورود کنند. قوانین استخراج در وزارت صمت تدوین خواهد شد. همچنین مقررات رمزارز تهیه و به‌زودی در هیئت عالی بانک مرکزی مطرح می‌شود و مورد تصویب قرار می‌گیرد.»

ابلاغ دستورالعمل ارز دیجیتال

عبدالنصر همتی، وزیر امور اقتصادی و دارایی در رویداد ملی ارز دیجیتال با توجه به سیاست دولت در برابر رمزارزها، گفت: «دولت چهاردهم علاقه ندارد بازار ارز دیجیتال را محدود سازد، بلکه مایل است از آن استفاده کند. معتقدیم باید آثار منفی ارزهای دیجیتال کنترل و آثار مثبت آن تقویت شود.»

وزیر اقتصاد بازار ارز دیجیتال در چند سال گذشته را همراه با رشدی چشمگیر ارزیابی کرد و افزود: «رمزارز، هم از لحاظ معاملات و هم جایگزینی پول نقد، ویژگی‌های خاصی دارد و دارای مزایایی از جمله تسهیل در سرمایه‌گذاری و جایگزینی برای پول است اما ضرورت دارد آن را مدیریت کنیم.»

بعد از اظهارات رئیس کل بانک مرکزی در خصوص اینکه بازار ارز نیما به بازار ارز توافقی منتقل شود، این‌روزها صحبت‌های زیادی از اثر مثبت این تصمیم بر صنایع فعال در بورس تهران مطرح است. نرخ نیما در سامانه نظام یکپارچه معاملات ارز به‌صورت روزانه و بر اساس عرضه و تقاضا در بازار و تحت نظارت دولت تعیین می‌شود. بر این مبنا صادرکنندگان از این موضوع گلیایه داشتند که هرچند می‌توانیم ارز را به هر قیمتی که می‌خواهیم در سامانه نیما عرضه کنیم اما تقاضایی برای نرخ بالاتر نیست و توسط بانک مرکزی مورد کنترل قرار می‌گیرد. این مسئله به ضرر صادرکننده است؛ چراکه فاصله بین نرخ نیما با دلار آزاد بسیار زیاد بوده که این باعث رانت و فساد می‌شود.

توجه بسیاری از تحلیلگران بازار سرمایه نیز از مدت‌ها قبل به بهبود سودآوری شرکت‌ها و صنایع بورسی، از مسیر روند تک‌نرخ‌شی شدن دلار یا نزدیکی نرخ دلار نیما به نرخ دلار آزاد جلب شده و گویا قرار است فعلاً طبق سیاست‌های بانک مرکزی، شرکت‌های پتروشیمی و فولادی بزرگ ارز خود را در سامانه توافقی ارز عرضه نکنند. البته شرکت‌های صنعتی کوچک و همچنین تولیدکنندگان گروه کشاورزی، لاستیک، خودرو و... می‌توانند ارز حاصل از صادرات خود را به‌صورت توافقی عرضه کنند. با این شرط اولین اولویت سرمایه‌گذاران توجه به صنایعی است که صادرات‌محور هستند اما در سامانه نیما عرضه نمی‌کنند.

این امر باعث می‌شود بازار به دنبال بررسی تک‌سهم‌های خاص باشد تا با توجه به اثر مثبت این عامل بر رشد سود عملیاتی شرکت‌ها، بتوانند در مجامع سالانه از سود نقدی تقسیمی بیشتر و با کیفیت‌تری بهره‌مند شوند و از محل سود انباشته نیز افزایش سرمایه‌های جذابی صورت می‌پذیرد. اگر سیاست به گونه‌ای پیش برود که نرخ نیما به کلی حذف و مبنا همان نرخ توافقی در نظر گرفته شود، همه صنایع صادرات‌محور از جمله صنایع فلزات، پالایشی، پتروشیمی و معادن را منتفع می‌سازد؛ چراکه هم از افزایش نرخ ارز و هم رشد قیمت‌های جهانی بهره‌مندی خواهند.

از سویی این دو متغیر ریسک‌های هم‌را می‌پوشانند و ریسک کاهش سودآوری شرکت‌ها را نیز کاهش می‌دهند. نکته این‌جاست؛ با توجه به این‌که از نظر کیفیت سود اقتصادی (نه سود حسابداری) با در نظر گرفتن تورم و ارزش زمانی پول، در واقع اکثریت شرکت‌ها در منطقه امن حاشیه سود قرار دارند اما از نگاهی دیگر ضروری است مدیریت ریسک را هم در خصوص بازار سرمایه و اثر آن بر سوددهی شرکت‌ها در نظر بگیریم.

اگر قرار باشد متغیر نرخ ارز توافقی و اثر آن بر سوددهی شرکت‌ها به تنهایی بررسی شود، نمی‌تواند کافی به نظر برسد؛ چراکه متغیرهای کلان و خرد دیگری نیز بر سودآوری شرکت‌های بورسی مؤثر هستند که از جمله آن‌ها باید به قطعی آب و برق صنایع، افزایش ماشین‌آلات فرسوده، کاهش طرح‌های توسعه، تداوم محدودیت صادراتی، دست‌اندازی و مداخلات در سود شرکت‌ها، ریسک‌های سیاسی و اقتصادی و اثرات آن بر سطح تقاضای بین‌المللی، رشدی روبه‌بهای تمام‌شده و... اشاره کرد. این عوامل شاید در برخی صنایع، اثر مثبت افزایش نرخ ارز توافقی را خنثی کنند.

بنابراین در صورت اعمال این تصمیم و الحاق نرخ نیما به بازار توافقی باید صورت‌های مالی شرکت‌ها در دو ماه اخیر به دقت مورد بررسی قرار گیرد تا مشخص شود آیا با رشد نرخ نیما و قیمت دلار توافقی، بهبود سودآوری شرکت‌ها طبق پیش‌بینی تحلیلگران اعمال شده یا خیر. در خصوص نرخ توافقی، قرار است معاملات بین خریداران و فروشندگان بر پایه توافق طرفین و بدون هیچ‌گونه محدودیتی از سمت دولت، کاملاً آزادانه تعیین شود.

پس از دریافت تأیید از هیئت عالی، مسیر انتشار انواع توکن معاملاتی با سایر پشتوانه‌ها را از طریق محیط‌های آزمون تنظیم‌گری مورد تأیید خود نیز شفاف کرد.»

کاهش ریسک سرمایه‌گذاری

توسعه سریع فناوری بلاکچین و گسترش بهره‌گیری از رمزارزها، فرصت‌های قابل‌توجهی را برای اقتصاد کشورهای مختلف به وجود آورده است. با وجود این، ماهیت غیرمتمرکز و فرا ملی این فناوری، همواره ریسک‌هایی را به همراه دارد که مدیریت آن‌ها مستلزم تدوین قوانین و مقررات شفاف است.

در کشورمان، عدم وجود چنین مقرراتی، فعالان بازار را در معرض تهدیداتی قرار داده و مانع بهره‌برداری کامل از ظرفیت‌های این حوزه شده است. از سویی ایجاد چارچوب قانونی مشخص می‌تواند نقش کلیدی در کاهش ریسک‌های مرتبط با رمزارزها ایفا کند.

در حال حاضر نبود قوانین شفاف، موجب ازدیاد مشکلاتی مانند کلاهبرداری، سوءاستفاده و معاملات غیرقانونی شده است. بر این مبنا شفافیت باعث افزایش امنیت حقوقی برای افرادی می‌شود که در این بازار فعالیت می‌کنند. همچنین وجود چارچوب‌های نظارتی از وقوع جرائم مختلف ممانعت به‌عمل می‌آورد. علاوه بر کاهش ریسک‌ها، مقررات‌گذاری در حوزه رمزارزها فرصت‌های گسترده‌ای را برای اقتصاد ایران به همراه می‌آورد.

رمزارزها قابلیت‌هایی فراتر از صرفاً ابزارهای مبادله‌ای دارند و می‌توانند در توسعه اقتصادی، فناوری و مالی تأثیرگذار باشند. در این رابطه قوانین مشخص و شفاف بستری امن برای سرمایه‌گذاران خارجی فراهم می‌کند. از طرفی، این امر نه تنها به ورود سرمایه یاری می‌رساند، بلکه زمینه توسعه اقتصاد دیجیتال را هم گسترش می‌دهد. توسعه زیرساخت‌ها و پلتفرم‌های مرتبط با رمزارزها نیازمند نیروی کار متخصص است.

مقررات مناسب می‌تواند انگیزه‌ای برای رشد کسب‌وکارها و ایجاد فرصت‌های شغلی به حساب آید. همچنین قوانینی که از نوآوری حمایت کند، به ارتقای جایگاه ایران در فناوری‌های مبتنی بر بلاکچین و دیجیتال منجر خواهد شد.